

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, szombat 1909. április 10.

80. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo del' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Osztrák ipar és magyar szalmaláng.

Magyarország fejlődését kulturájában, közgazdasági viszonyaiban arra a bizonyos 200 évre, melylyel a többi nagy kulturnemzetek után kullogunk, a politika veti vissza. Nálunk a közélet minden munkásságát a politika emészti fel.

A magyar társadalom soha sem tudott annak belátására ébredni, hogy a hazafas nemzeti érzés csak akkor igazi, csak akkor mély, ha alkotó munkában, gyakorlati téren, gyakorlati eredményekben nyilvánul. Legsomorubb tanúsága ennek az a nagy, szegyenletes nemzeti kudarc, mely a tulipánmozgalomhoz fűződik.

Hitvány, erőtlen, tartalmatlan politikai inger és nem a haza tiszta érdeke ültetn el a tulipánt — letűnt a hangos, mutatós nemzeti politikai divatja, hát ki a tulipánnal!

Fájó emlékei fűződnek ehhez az elhagyott, elszáradt kis virághoz a magyar indolenciának. Emlékszünk még ugye, hogyne emlékeznünk arra a nagy nemzeti felbuzdulásra, a mikor ennek a formátlan kis virágnak osztrák gyártmányu protektorátusa alatt csináltuk a magyar ipart, a magyar ipar hazug politikáját. Az után egy este csak egész váratlanul minden jó magyar férfi és hölgy szive fölé tüzte — a brünni posztókabátra, a lionyi selyembuzra, a brüsszeli csipkére az osztrák tulipánt. Egész napi szaladgálás után boldog volt, aki háromszoros érért kapott. A vidéken méltóságos urak és asszonyok protekciójával juthatott csak hozzá az ember.

A vége a dolognak ismeretes. A nagy bankettek elmúltak, melyeken nagyokat ittunk a hazáért, a gyönyörű frázisok elpárologtak, a tósztok elhangzottak, a tündöklő, fényes rakéták elpuffogtak — mert nálunk ezek nélkül nincs felbuzdulás, nincs hazafiság, nincs politika, nincs iparpártolás — a tulipánnal aztán az ördög sem törődött, kinek jutott eszébe, hogy hol van a sok száz meg százezer tulipán ára? A nemzeti lelkesedésnek az is szimptomája, hogy szórjuk a bankókat, locsoljuk a bort és rugjuk a nagybögöt.

Pedig de jó lett volna az akkori lelkesedés nagy bankóit apró pénzre fölváltani és a hazai ipar javára okosan felhasználni. Iparosaink, az igazi magyar ipar műhelyei tengődnek, nyomorognak és a Tulipánszövetség magyar védőegyesület, melynek hivatása lett volna a nagyobb ipari városokat erősíteni, személyi okok miatt már a végső perceit éli. Így a személyes zavarok levét megint a magyar gazdasági élet issza meg.

Végtelen elszomorító tény, hogy Battyány Lajos gróf az egyesület elnökségéről lemondott s ezzel a tulipánnak még a hagymáját is kihajították a magyar iparpártolás nagy nemzeti épületéből. Érezzük, hogy csakugyan nincs

bennünk életrealitás, nincs nemes kitartó ambíció, nincs energikus munkakedv, nincs üzleti érzék, nincs szervezőképesség.

Mindennek pedig sajnos, nem a tulipánszövetség vallja kárát, hanem magyar hazánk és a magyar ipar. A tulipánszövetség válságában úgy érezzük, hogy a sokat kodácsoló tyuk speciális magyar története annyi sok változtatásban itt is ismétlődött. Csakhogy ennek a történetnek nagyon sötét a háttere: szavaló hazafiság. Vádozjanak bár e cikkünkben túlzással bennünket, kimondjuk, hogy a tulipánnal a nemzeti becsület is szárad.

Emlékezzünk rá, hogy a mozgalom kezdeteké, bár nem volt titok a külföldön, hogy a magyar tulipán bécsi gyárakban meg Graslitzban, Csaszlauban készült, mégis mily ellenségeskedést, mily félelmet, gyűlöletet szított Ausztriában s most, midőn az önálló bankért, az önálló vámterületért szónokolnak, heveskednek politikusaink, Ausztriának tulipán mozgalmunk kudarcában oly szegyenletes elégtételt adunk.

Ilyen szalmaláng nálunk minden. Még a renyhe török is többre képes, mikor nemzete becsületéről és hazája érdekeiről van szó. Csak mi pusztulunk és szegényedünk, mert ami pénzünkkel virágozik fel Brünben és Csaszlauban az osztrák honiipar.

A szinügyi bizottság ülése.

Tegnap este hat órakor tartotta a szinügyi bizottság másdik ülését a De la Ville szállóban. Jelen voltak Fest Aladár elnök és Csepreghy, Blazsik, Fodor, Gál, Garády, Grunszky, Kallós, Murai, Szentgyörgyi, Urbanek, Vadnay és Virág bizottsági tagok.

Az ülés megnyitása után Blazsik jegyző felolvassa a mult ülés jegyzőkönyvét, melyet az elnök felkérésére Murai és Urbanek bizottsági tagok hitelesítenek.

Ezután Fest elnök közli a bizottsággal, hogy amint ezt a napokban tett magántermészetű közlés alkalmával tapasztalta, a szinügyi bizottság megalakulását a helybeli kir. kormányzóság is a legnagyobb örömmel fogadta.

A bizottság ezután elhatározza, hogy átiratban hivatalosan is tudatja a kormányzósággal a bizottság megalakulását.

Fodor Ármin szóval fel erre és ama reményének ad kifejezést, hogy az elnöki tiszttség végleges elfogadásának Fest Aladár részéről most már mi sem állja útját.

Fest elnök, mielőtt az elnökséget véglegesen elfogadná, szükségesnek tartja, hogy őt munkájában legalább két alelnök támogassa és szükség esetén helyettesítse. Miután a mult ülés Garádi Vikort az előadói tisztségen kívül már megbizta az alelnöki teendővel, második alelnöknek Fodor Ármint ajánlja.

Fodor hosszasan szabadkozik, de végül enged az egész bizottság egyöntetű óhájának

és elfogadja a második alelnöki tisztséget, mire Fest Aladár a bizottsági tagok őszinte öröme szintén véglegesen elfogadja az elnöki tisztséget.

Ezután az elnök ajánlja, hogy a bizottság hívja meg tagnak Dr. Kovács Géza helybeli főgimnáziumi tanárt, aki mint irodalomtörténész, nagy hasznára lehet a bizottságnak. Általános helyesléssel elfogadják.

Az elnök kérésére a teremben jelenlevő Hercegh Jenő hírlapíró felolvas ezután egy általa kidolgozott tervezetet, melyben elsősorban szükségesnek tartja, hogy bizonyos anyagi eszközök is álljanak a bizottság rendelkezésére. E célból a bizottságban szavazattal nem bíró, de tanácskozásaiban mindenkor résztvevő jobbmódu kültagok bevonását tartaná szükségesnek, kik bizonyos anyagi hozzájárulással segítenék elő a bizottság céljait. A bizottságnak szinpartoló egyesülettől való kibővítéséről is szó lehetne, de ez az eszme itt nehezebben valósítható meg és egyelőre nem is szükséges. A jelenlevők legnagyobb része is ezen a nézeten van.

Herceg ezután azt fejtegeti, hogy mikép lehetne a bizottságnak a szinigazgatóhoz való viszonyát szabályozni s végül javasolja, hogy Balla szinigazgatót hívják meg a mai ülésre, hogy előterjesztését a bizottság plénuma előtt megtehesse.

Fodor Ármin áll fel szólásra és indítványozza, hogy Hercegh Jenőt a tervezet kidolgozása körül kifejtett fáradozásai elismerésül szintén válasszák meg a bizottság tagjává.

Az indítványt elfogadják.

Ezután hosszabb vita indul meg afölött, hogy Ballát meghívják e bizottság plénuma elé vagy sem. Végül elhatározzák, hogy a meghívást mellőzik, hanem ehelyett öttagu szűkebb bizottságot küldenek ki, a mely Balla igazgatóval közvetlenül tárgyaljon és a jövő csütörtöki ülésen beszámoljon a bizottságnak tapasztalatairól. E bizottság tagjai lettek: Dr. Csepreghy Kálmán, Fodor Ármin, Murai Jenő, Hercegh Jenő és Garádi Viktor. Ezzel az ülés nyolc órakor este véget ért.

A szinüdeny tartama alatt a szinügyi bizottság minden hét csütörtökjén fog ülést tartani, hogy a következő heti műsor összeállítására idejekorán befolyást gyakorolhasson.

UJDONSÁGOK.

— Az „Adria“ új igazgató-helyettese.
Az „Adria“ m. kir. tengerhajózási részvénytársaság tegnapi igazgatósági ülésében dr. Kovács József vezértitkár a társulat helyettes-igazgatójává nevezte ki. Az új igazgató egyik legrokonszenvesebb és legképzettebb tagja gazdasági életünknek és méltán rászolgált arra az elismerésre, amelyben társaságának igazgatósága mostani előléptetésével részesítette.

— **A magyar színiévad első előadásai.** Husvétvasárnapján tudvalevőleg két előadással nyitja meg szezonját a magyar színtársulat. Délután 3¹/₂ órákor fél helyárok mellett Csepregi Ferenc *Sárga csikó* ját adják Szakács Andor rendezésében. A főbb szerepek B. Csik Irén, Uti Gizella, Székely Gyula, Szakács Andor és Farkas Béla kezében vannak. Este 8 órákor lesz a tulajdonképeni megnyitó premier-előadás. A *Tatárjárás* tartja ez este Fiumében is bevonulását, miután már a főváros, az egész vidék és a külföldi metropolisok számottevő színpadján kiállotta a siker tűzpróbáját. A főbb szerepeket nálunk Szentgyörgyi Lenke és Márta, B. Csik Irén, Székely Gyula, Cseh Iván és Heltai Jenő fogják játszani. A zenét ugy e két előadáson, valamint a szezon összes többi zenedarabjaiban a 79. sz. gyalogezred zenekara szolgáltatja, mely most tartja Müller Mátyás karnagy vezetésével az utolsó főpróbákat. Hétfőn délután *Suhanc* este pedig a *Szép gárdista* (először) kerül színre.

— **Vasuti baleset.** A közeli Fuzsine állomáson tegnap reggel vasuti baleset történt. Kucian József 45 éves vasuti alkalmazott néhány teherkocsi összekapcsolásán munkálkodott. Egyszerre amint egy kocsi hágsójára lépett lecsúszott onnan s fejjel nekivágódott a síneknek. A szegény ember eltörte bal kezét és fején is súlyosan megsérült.

A sebesültet a reggel 10 órákor Fiumébe érkező gyorsvonat egyik fülkéjébe helyezték s mikor a vonat ideért, az állomásról a mentők szállították a kórházba.

— **A nagyszerb vádlottak megrendszabályozása.** A nagyszerb összeesküvők bűnpörének keddi viharos tárgyalása miatt az ügyész szükségesnek látta a vádlottak vizsgálati fogságának megszigorítását.

Mint zágrábi tudósítónk jelenti, a vádlottakat eltiltották a dohányzástól, látogatók fogadásától, könyvek, papiros, toll és tinta használatától. Napi sétaidejüket egy órára szállították le és mindegyiküket elkülönítették.

Gyurics Györgye vádlott kérte, hogy betegsége miatt naponként egy óránál tovább lehessen a szabad levegőn, de nem kapott erre engedelmet.

Tegnap délelőtt kellett megkezdenie Bekics Pera vádlottnak két napi sötét zárkára szóló, éhezéssel súlyosított büntetését. Mikor a börtönőr kinyitotta előtte a zárka ajtaját, a vádlott kijelentette, hogy ő ilyen piszkos és férges helyre nem teszi be a lábát, előbb tisztítsák ki. Erre heves szóváltás támadt a vádlott és börtönőr között. A civakodásba beavatkozott Gyurics vádlott is. Már-már verekedésre akart kerülni a sor, mikor a börtönőr pisztolyt szegezett Bekics homlokának és úgy kényszerítette őt be a sötét zárkába.

Tegnap délelőtt a törvényszéki fogházban megjelent Accurti ügyész a helyettesével, szemlét tartott a vizsgálati fogságban levő nagyszerb felségárulók között és elkobozta a náluk talált könyveket, irószereket és ételeket.

— **Törvény a gyermekekről.** Ahány ház, annyi szokás. Magyarországon mentik a gyermekeket. Évente két napon nagy hűhóval, muzsikával, rendőrrel és szép asszonnyal gyűjtetnek a gyermekeknek. Aztán csinálnak menhelyeket, elhelyezik a kicsiket, mesterségre adják, jóra nevelik. Persze, hogy a gyermekeket menteni kelljen, előbb már oda kellett kerülniök a pusztulás útjára, mert hiszen különben nem volna szükség a megmentésükre. Magyarországon tehát az a szokás, hogy rengeteg gyermek kerül a pusztulás útjára, de a nagy tömegből bizonyos mennyiséget mégis megment az ötletes jótékonyság.

Hát ez is szép szokás. Belgiumban egyes nagyobb városok minden megszületett gyermek bölcsőjébe küldenek egy takarékpénztári könyvecskét egy elhelyezett ajándékfrankkal. A

többit gyűjtse hozzá a gyermek ha felnőtt. És hogy gyűjthessen, Belgium a maga gazdag iparával tud róla gondoskodni. Franciaországban megint más a szokás. Ott nagy állami kedvezményeket kap az a család, amelyik sok gyermekkel ajándékozza meg a hazát s már a börtönlakók családi életének elősegítésére is gondolnak, mert Franciaország nem akar lemondani egyetlen gyermekéről sem, amelyik esetleg megszülethetik.

Amerikában a gyerek a legnagyobb szentség, s aki egy gyermeket, ha vásott is, megmerne ütni, az utcán lincselnek meg.

Anglia is szentek szentjét látja a gyermekben és ismeretes az a kép, amely a Hyde-park tájékát örökíti meg a legforgalmasabb napon, mikor az örülten robogó kocsiknak a rendőrnek egyszerű botütésére meg kell állniok, hogy átmehessen az utca tulsó oldalára — „őfelsége a gyermek.“

Most pedig Anglia még külön törvényt is alkotott a gyermekekről és szigorú szankcióval gondoskodik róla, hogy tizenhat éven aluli gyerek ne dohányozhasson, ne ihasson és ne koldulhasson. A trafikost, a vendéglőst vagy a szülőt, aki gyermekét a tilalom dacára nikotinhoz, alkoholhoz segíti, vagy koldulásra kaptja, a legszigorubb büntetés fogja sújtani. S nekünk ugy rémlik, hogy ilyen törvény után Angliában sose lesznek hűhós gyermeknapok, mert ott nem lesz szükség a gyermeket menteni.

— **Az „Adria“ mérlege.** Az „Adria“ m. kir. tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága szerdán délután Budapesten tartott ülésében állapította meg az 1908. üzletév mérlegét, amely 922,374.25 korona tiszta nyereséggel záródik. Hogy a lefolyt üzletév tiszta nyeresége 434,285.69 K-val kisebb, mint az előző évé volt, azt a kereskedelmi tengerészet terén világszerte uralkodott abnormálisan kedvezőtlen üzleti viszonyok okozták és csak az „Adria“ kipróbált szervezetének és consolidált pénzügyi helyzetének köszönhető, hogy ebben az évben, melyet nagyobb vállalatok is veszteséggel zártak le, ezt az aránylag kedvező eredményt sikerült elérnie. Az igazgatóság a folyó évi rendes közgyűlést április 30-ára fogja egybehívni s ezen részvényenkint 16 K osztalék kifizetése iránt tesz javaslatot.

— **A tartalékosok elbocsátása.** Bécsből jelentik nekünk: Husvét után kezdik meg a behívott tartalékosok elbocsátását és pedig elsősorban azokat bocsátják haza, akiket legelőször hívtak be. Május közepéig helyreállítják a rendes állományt.

— **Amerikai hadihajók Fiumében.** A bécsi lapok jelentése szerint, három észak-amerikai hadihajó, amely májusban a keleti vizekre megy, [ellátogat az adriai tengerre is és valószínű, hogy Fiuméba és Triesztbe is ellátogatnak.

— **A montenegrói határról.** Zárából jelentik lapunknak, hogy a dalmát hivatalos lap legújabb száma a helytartó rendeletét közli, amely a közrend szempontjából megtilja a montenegrói határon való átkelést. Kivétel csak azok számára van, akik a dalmáciai politikai vagy katonai hatóságtól külön engedélyt kapnak. Montenegróból is tilos az átkelés dalmát területre s a határon csak az átlévéllal ellátottakat bocsátják át. De még utlevéllel is csak egy utvonalon, a cettinje—cattarói uton bocsátják át az utasokait.

— **Messina újraépülése.** Rómából írják, hogy a földrengés által elpusztított Messina újraépítése céljából egyre-másra újabb tervek látnak napvilágot, amelyek többnyire arra irányulnak, hogy egy esetleges későbbi földrengés káros következményei miként lennének elkerülhetők. Legutóbb Cannizzari olasz mérnök terjesztette be tervezetét a messinai tanácshoz. Cannizzari szerint az új Messinában csupa alacsony, legfeljebb kétemeletes házakat sza-

badna építeni. Az új építkezés villarendszerben történne olyképp, hogy az egyes házak egymásközi távolsága kétszerakkora legyen, mint az illető épületek magassága. Az egyes épületeket tehát hatalmas és pompás citrom- és narancs-ligetek vennék körül, minek következtében az új Messina területe a régi városnak mintegy négyszeresére emelkednék.

— **Eltűnt férj.** Gregorich Nicolina háziasszony, ki a Belvederen lakik, tegnap reggel bejelentette a rendőrségnek, hogy János nevű férje kedd óta eltűnt hazulról.

Gregorich 35 éves, középtermű, haja és bajusza gesztenyebarna. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Az állomás vágányszűkületének kiküszöbölése.** Az 1908. évi XXXI. törvény-cikket kiegészítő indokolás szerint a fiumei tengerészeti akadémiánál levő vágányszűkület kiküszöbölésére két millió koronát irányoztak elő. A magyar kir. államvasutak igazgatósága az erre vonatkozó terveket kidolgoztatta és azok szerint a haditengerészeti akadémiái kert egy részének a megszerzésével és a Corsia Deák egy részének áthelyezésével kapcsolatban az állomási terület az illető helyen megfelelő vágányszaporítás céljaira kiszélesítették. A tervezet szerint a kereskedelemügyi miniszter közigazgatási bejárást rendelt el, amelyet a folyó évi április hó 16-ikán délelőtt tizenegy órákor kezdenek meg a tengerészeti hatóság tanácstermében.

A végleges tervek szerint a szomszédos Gorup kertből is egy jókora földterület hasíthatnék ki. Így az ut az állomástól a Giardino Pubblicoig egy egyenes vonalat képezne. Ennek folytán a mostani utvonalmak utbaeső 24 platánfát is ki kell vágatni.

Uglálszik, hogy a Gorup család által kért nagy összeg miatt a kormány kénytelen lesz a szükséges telket a törvény alapján kisajátítással megszerezni.

— **Idegen a lakásban.** A rendőrség le tartóztatta Farkas Sándor 15 éves monfalconei fiút, ki egy Segnan nevű család lakásába lopás céljából behatolt. A lakásban a fiut tetten érték. A rendőrségen azt mondta, hogy koldulni akart, de minthogy a konyhában senkit sem látott, „benézett“ a szobába is. Fogva tartják.

— **Adakozás.** Az „Adria“ hajóstársaság 5 koronát adományozott a gyermekbarát egyesületnek az „Ultónia“ gőzösön beszédett beletípi díjakból.

— **A kikötőből.** Április 8-9. Érkezett: „India“ osztrák gőzös Bombayből 15.000 zsák répával, 1400 zsák lenmaggal, 8000 bál dohánnyal, 800 bál gyapjuval és 30 tonna vegyes áruval, „Melpomene“ osztrák gőzös Triesztből üresen, „Ebro“ angol gőzös Hullból 450 tonna kőszénrel és 30 tonna vegyes-áruval, „Capo Gallo“ olasz gőzös Triesztből 120 tonna vegyes-áruval, „Báthory“ magyar gőzös Velencéből üresen.

Indult: „Federica“ osztrák gőzös Newyorkba 1100 tonna vegyes áruval, „Recina“ magyar gőzös Konstantinápolyba üresen, „Szent László“ magyar gőzös Marseilleba 250 tonna cukorral, 100 tonna fával, és 30 tonna vegyes áruval, „Salvo“ olasz gőzös Palermo-ba 660 tonna fával, „Duna“ magyar gőzös Rouenba 1100 tonna fával és 30 tonna vegyes áruval.

Távirat ◀▶ Telefon.

Rauch báró utazásai.

BUDAPEST, ápr. 9. Rauch báró horvát bán ma reggel Budapestre érkezett és délelőtt hosszasan tanácskozott Wekerle miniszterelnökkel. Innen a bán Bécsbe utazik.

A tartalékosokat

még nem engedik haza.

BÉCS, ápr. 9. A hadügyminisztérium ma hivatalosan a következőket jelenti ki:

Bécsi és budapesti lapok biztos hírként közlik, hogy husvét után rögtön hazabocsátják

a Boszniában levő tartalékosokat. A hadügy-minisztérium rossz néven veszi az ilyen hamis hírek terjesztését, mivel ezek alkalmasak arra, hogy a közönségben, a tartalékosokban és hozzátartozóikban csalódásokat okozzanak. A tartalékosok elbocsátásának még nincs itt az ideje, amint ez foganatosítható lesz, rögtön értesíteni fogják róla a nagy nyilvánosságot és a tartalékosok hazaszállítását is a legnagyobb gyorsasággal fogják eszközölni.

A megdézsmáit pénzeslevél.

ARAD, ápril 9. Dáskál Péter, az Aradi Takarékpénztár által Budapestre feladott Ziper-movszky-féle 1700 koronás pénzeslevél megdézsmálójának apja, megtérítette a fia által okozott kárt és kérte fia szabadlábra való helyezését. Az Aradi Takarékpénztár igazgatósága mai ülésében fog aziránt határozni, hogy pátaszát vissza vonja-e. A letartóztatott a bíróságon cinikus magaviseletét tanúsít.

Ujabb postasikkasztás.

BUDAPEST, ápr. 9. A budapesti rendőrség ma újabb postasikkasztást jelentettek fel. A 70-es számú postahivatalnál ma kézbesítésre kiosztottak egy pénzes levelet, melyben 20 ezer koronának kellett volna lennie. Átvétel előtt a levélhordó észrevette, hogy a pénzeslevél oldala fel van vágva, mire konstatálták, hogy a 20 ezer korona hiányzik belőle. Megállapították, hogy a lopás nem Budapesten történt. A pénzes levelet Mező-Bánhegyesen adták fel.

Pertörlés a nagyszerb pörben.

BUDAPEST, ápr. 9. Rauch báró bán budapesti és bécsi utazása ugylátszik összefüggésben van egy a zágrábi nagyszerb pörben legközelebb beálló szenzációs fordulattal. Hír szerint Péter szerb király bécsi követe utján ő felsége meleg figyelmébe ajánlotta, hogy Szerbiának Ausztria-Magyarország iránt most lassanként újból megnyilvánuló rokonszenvét nagyban gyarapítaná, ha ő felsége a zágrábi szerb vádlottak perében királyi kegyével pertörlést rendelne el.

A török-bolgár tárgyalások.

FRANFURT, ápr. 9. A „Frankfurter Zeitung“ jelenti Konstantinápolyból, hogy sir Edward Grey Rifaat pasa előtt azon óhaját fejezte ki, hogy a török-bolgár tárgyalások lehetőleg még husvét előtt befejezést nyerjenek.

Valószínű ennélfogva, hogy Törökország a husvétii ünnepek alkalmából el fogja ismerni Bulgária függetlenségét.

Szerb őrnagy mint lapszerkesztő.

BELGRÁD, ápr. 9. Ukánovics őrnagy, aki a királyiülkosságban is résztvevő és akit Zsifkovits hadügyminiszter lázító magatartása miatt nemrég elmozdított, a mai lapokban kijelenti, hogy ápril 14-én „Hadsereg“ címen lapot indít, melyben a hadsereget és a kormányt ki-méltetlenül fogja támadni.

Tűz a Vatikán közelében.

RÓMA, ápr. 9. A Vatikán közelében lángokban áll ma reggel óta egy öt-emeletes bérház. A tüzet robbanás okozta, melynek okát még nem tudják. A negyedik és ötödik emelet már lezuhan.

II. Vilmos császár Messinában és Reggióban.

RÓMA, ápril 9. A „Tribuna“ messzinai levelezője jelenti lapjának, hogy II. Vilmos német császár hiteles forrás szerint Corfuból való visszatérése alkalmából Messinát és Reggiót is meg látogatja.

Minden a kihordás- vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy valódi

PRÁGAI ÉS KASSAI SONKÁIM MEGÉRKEZTEK,

és azokat a következő legolcsóbb áron árusítom:

valódi prágai sonka	3 kilóig	kilója	Kor.	2.80
"	"	3 kilón felül	"	2.70
"	Kassai	"	"	2.40
"	Magyar	"	"	2.20
"	Kötözött lapocka	csont nélkül	"	2.40

Valamint egyéb füstölt husneműek ugymint prágai füstölt sertéskaréj stb. stb. a legolcsóbb áron, kitűnő minőségben kapható.

Szathmáry György
hentes mester

Vicolo Germania 1 sz. Telefon 9-87.

Szájpadlás nélküli fogakat fogsorokat aranykoronákat és hidakat, továbbá minden e szakmába vágó műdolgozat jutányos áron készít

PÁLMAI ISTVÁN fogműterme

Fiume De la Ville szálló II. em.

Nyitva d. e. 9—12-ig d. u. 3—8-ig.

Ujszülött gyermekek részére

az összes hygienikus cikkeket rektáron tartom és pedig: Pelenkanadrág, flanelin alátétek, baby ingecskek, has- és köldökkötők, szoptatos dajkának való mellény, gyermekágy-kötők, fásli stb. Mindezen cikkek hygienikus Tetrá-szövetből készültek, a mely a nedvességet rögtön beszívja és a testét ilyformán mindig szárazon tartja.

VUJA M. Via Adamich.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Alulírott egyet a közönség érdekében tudomásul hozza, hogy a jelenleg érvényben levő törvények, illetőleg egy Magyarországon érvényes orvosi oklevél alapján ezen városban kizárólagosan a következő „összes gyógytudományok tudorai“-nak van joguk a fogorvosi gyakorlat üzésére:

Dr. Dalma Dezső

Via Municipio 2. sz.

Dr. Krausz Ödön

Corso 20. sz.

Dr. Krisković Wladimir

Via del Porto 1 sz.

Dr. Pachany Anasztáz

Via Adria 1. sz.

Dr. Zack János

Via della Sanità 2. sz.

Az Országos Stomatológiai Egylet Tengeremléki Osztálya Fiumében



Fürödjünk otthon!



„SANITAS“

Gőz-Hőlég és Gyógyfürdő

- a szobában. -

Az orvosok megállapították, hogy a Rheuma, csúz és köszvény ellen egyedüli biztos hatású szer a „Sanitas“ Gőzfürdő otthon.

A „SANITAS“ szoba-gőzfürdőt otthon bármely szobában bárki használhatja 5 perc alatt kényelmes gőzfürdő. A szobában semmi gőz. Egy fürdés csekély 5 fillérbe kerül. Semmi helyet nem foglal el. Nem lehet eléggé magasztalni azt a végtelen nagy előnyét, hogy az ágy előtt fürödhünk és utána lefeküdhünk. Mésés kényelem. Egészséges embernek életszükséglet. Beteg embernek megváltás. Kezelése egyszerű és gyors. Összerakható.

Megtekinthető 8 napon át II. em. II. Lloyd szállóban. hol minden vételkötelezettség nélkül adatik közelebbi felvilágosítás.

Számos elismerő levél!

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápary

(az Ungaro-Croata irodája mellett.)

Kizárólag magyar konyha. Magyar borok. Kőbányai polgári sör.

Havi előfizetők felvételnek.

Vendégszobák tengeri kilátással.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Csak néhány napig.

Teljesen új műsor.

Petite Lilly, nápoli énekesnő, Les Kővári nemzetközi kettős. Jone Romana olasz énekesnő, Reinhard Poldi előadó szubrett, Claretta Blanche, olasz excentric, Jaulusz Matrasz, groteszk komikus, Les Belles Enroff, női duett, Sampietri G. komikus, Lydye Herisette, horvát szubrett, Wagner Juliette, lengyel-német énekesnő, Les Sampietri, komikus excentric-kettős.

Estétként fényes bohózat.

Karmester: Virdilio Virgili

Rendező: Venutti Nino.

Nagyszerű látványosság!

Kezdeté este 9 órakor. Belépti díj 1 kor.

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

Naponta a hirneves
BARCZA JENŐ
kaposvári cigányprimás zenekarának hangversenye.
Az átutazó és a helybeli magyarság
legnagyobb és legkedveltebb találkozó
helye.

TULAJDONOS:
SZENTGYÖRGYI FERENC.

Használt és új
zsákok raktára.
Bel- és külföldi gyártmányu új és használt
zsákok vétele és eladása.
Rupnik Emil
Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.
Telefon 226.

**Fiumei első magyar rizshántoló- és
rizskeményítőgyár részv.-társaság.**

FIUME.

Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.



VÉDJEJY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) jó fizetéssel
azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhi-
vatalában Vico del Ospedale Cas
Wurzer I. em.

VARIETE INTERNAZIONALE

Esténi kiváló művészierők fellépte
Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Globus Hirlapügynökség.

Ujság-elárúsítás rögtön a
vonatok érkezése után.
Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).

Kiváló alkalom

a husvéti ünnepekre!

férfi öltönyök kif. szövet. 15. — K. feljebb
fiu öltönyök „ „ 10. — „ „
gyermek ölt. „ „ 5. — „ „

Ezenkívül mindennemű fin-
nom fekete és színes öltöny
óriási választékban a legújabb
divat szerint

csodálatosan olcsó áron

csak

PFEFFER I.

cégnél

FIUME, Via del Molo 11. sz.

— a postával szemben. —

**Kiváló alkalom
az ünnepekre.**

Tisztelettel értesítjük a n. é. kö-
zönséget, hogy a Vico della Ger-
mania 1 sz. alatt levő

Központi mosodát

saját számlánkra átvettük. A fehér-
neműt háztól és házhoz szállítjuk.
Telefon 829.

kiváló tisztelettel
Nascimbeni József és Tsa.

Uj mészárszék

Vico della Germania 1. sz.

a de la Ville-szálloda házában.

TELEFON 1064. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség
tudomására hozni, hogy a fentvezetett
mészárszékben mindennap a legjobb
minőségű

Friss husneműek

olcsó árak és pontos kiszolgálás mellett
kerülnek kimérésre.

Valódi erdélyi tejes bárány csakis nálam kapható.
Kívánatra mindennemű husnemű házhoz is szállítatik.

A t. közönség szíves pártfogását kérve vagyok
tisztelettel **REICH ÖDÖN** mészáros.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Corsia Deákon a
pályaudvarral szemben levő

Newyork kávéházat

átvettem. Jó magyar üvegborokkal, naponta frissen csapolt sörrel és kifő-
gástan kávéházi italokkal szolgálom minden időben. Éjjeli 2 óráig nyitva.
Esténi cigányzene! Figyelmes kiszolgálás!

Tisztelettel **DÖMÖTÖR JÁNOS.**

Bonin Penzió - Velence

S. Marco, Corte Barozzi.

Kitünő bécsi penzió, főleg ma-
gyarok és osztrákok által látog-
gatva, egy pernyi távolságra a
Márkus tértől.

Napi penzió ár hét lira.

Női kalap divatterem

Értesitem a n. é. közönséget,
hogy üzletemet

Corso 16. szám alá I. em.

a városi torony mellett helyeztem át
Legújabb párisi modellek és for-
mák nagy választéka.

Tisztelettel **WEISS FANNY** Corso 16
(azelőtt Via Andrássy 13.)

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrássy I. sz.

az általánosan elis-
mert legolcsóbb be-
vásárlási forrás férfi
és női divatcikkek
és rövidáruban.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyár

részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁR.

iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22
Jégyvár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládában érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állan-
dóan raktáron van kivitel és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 3/4 fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládában

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sörrel is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fi-
szer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” immár hatodik évfolyamába jutott és oly elterjedésnek örvend, a
milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vico dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések
is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg
népszerűségét és olvasottságát.

KIADÓ TULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Felelős szerkesztő: MURAI JENŐ.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME

Ma a nappal meghosszabbodik, akkor a tavasz közeleg.

Ma a nappal meghosszabbodik, akkor a tavasz közeleg. Ezt minden gyerek tudja. De azt is tudják, hogy éppen akkor a legkönnyebben lehet meghűlni. A ki azonban már meghűlt vagy pedig nagyon érzékeny, az minden körülmény közt használja Fay valódi szodeni ásványpasztilláját, a mely éppen olyan biztosan megelőzi a bajt, mint amily bizonyosan megszünteti az akut és a krónikus hurutosot. Fay valódi szodeniének az ára 1 korona 25 fillér egy skatulyával és minden gyógyszerárban, drógeriában és ásványvízkereskedésben kapható. Vezérképviselet Magyarország-Ausztria részére: Gunzert W. Th. Wien, IV., Grosse Neugasse 17.

UJDONSÁGOK.

— **Kuranda Emil kitüntetése.** A király megengedte, hogy Kuranda Emil udvari tanácsos, tiszteletbeli szerb főkonzul, az Adria tengerhajózási r. t. vezérigazgatója a neki adományozott szerb I. osztályú Szent Száva rendet viselhesse.

— **A színiidény megnyitása.** Az idei magyar színházi szezon holnap vasárnap nyitja meg Balla színtársulata és pedig délután a „Sárga csikó“ népszínművel, este a „Tatárjárás“ című operett-ujdonsággal. Az ünnep másodnapján délutáni előadásul a „Suhanc“, este „A szép Gárdista“ van műsoron. Kedden a drámai ensemble mutatkozik be Bródy Sándor „Tanitón“ című szenzációs sikerű darabjában. A két főszerep Takáts Mariska és Lajthay Károly kezében vannak. Szerdán Heyermanns nagysikerű halászhagyományját a „Remény“ kerül színre Márffy Károly modern stílusú rendezésében. E nagystílusú iránydráma alkalmat nyújt a közönségnek megismerni Heyermannst, ez életből merített normandi hajósnép nyomorult és fanatikus életproblémáját és megvilágítja azt a rettenetes szivettépő szülői lelki fájdalmat, amikor egy anya gyermekeit, férjét veszti el, s azonnal egy család rajongón szeretteit nyeli el a tenger.

Igazi művészi feladatot ró e darab a szereplő színészekre, akik nagy ambícióval igen nagy sikereket értek el a darab eddigi előadásaiiban. Az oroszlanrész itt is Takáts Mariska, Szakács Andor és Lajthay Károlyé. A darabban lép fel először Szakács Andor drámai hős és rendező. Csütörtökön: „Tatárjárás“ másodszer. Pénteken: „Virraszt a szerelem“ francia vigjáték ujdonság kerül színre.

— **Istentisztelet az izraelita templomban.** A zsidó „Pessach“ (husvét) ünnepe alkalmából a zsidó templomban az istentiszteletek a következő rendben tartatnak meg:

Vasárnap 11-én este 7-kor; hétfőn, 12-én délelőtt fél tízkor, este 7 órakor és kedden 13-án délelőtt fél tízkor. Ez utóbbi napon „Maskir“ vagyis halottakért való ima és hit-szóneklat is lesz.

— **Szerb komitácik Fiumében.** Az utóbbi napokban nagyobb csoportokban Szerbiából ideérkezett körülbelül 350 komitáció, kik a feloszlatot szerb bandákhoz tartoztak és most megélhetés és kereset híján ki akarnak menni vándorolni Amerikába. Minthogy azonban egyiknél sincs utlevél, a helybeli rendőrség tegnap sürgős utasítást kért a belügyminisztériótól, hogy mitevő legyen. A feloszlatot szerb bandák százötven tagja érkezett Budapestre is, ahol a rendőrség egyelőre a tolonczházba helyezte el őket.

— **Sztrájkoló tengerész-növendékek.** A raguzai tengerészeti iskola II. osztályú növendékei sztrájkba állottak, mert egyik tanáruk tulszigorúan bánt velük. Mivel az intézet igazgatója panaszkra nem adott elégtételt a diákoknak, kimondották a sztrájkot.

— **Rendkívüli járat Abbaziába.** A magyar-horvát tengeri gőzhajózási r. t. ama Abbaziában üdülő fűrdővendégek kényelmére, kik részt akarnak venni az itteni opera-előadásokon, ma szombaton, holnap vasárnapon és holnapután hétfőn éjféltől rendkívüli hajójáratot indít Fiuméből Abbaziába. A menetdíj 2 korona személyenként.

— **Ellopott dohányzsák.** Kralj Antal kereskedő bejelentette a rendőrségnek, hogy egy 50 korona értékű dohányt tartalmazó dohányzsákot, melyet a via Ruotdában a Radmanovich nagytözsde mellett helyezett el, elloptak tőle. Gyauja egy ismeretlen kocsisra esik, ki Kucich kereskedő számlájára ugyanott egy láda dohányt váltott ki. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **A zátonyon levő „Lusitania“.** Tegnapelőtt a Porer közelében zátonyon levő „Lusitania“ gőzös rakományának egy nagy részét két nagy dereglyére rakták át, melyeket a „Jupiter“ vontatógőzös vontatott Triesztbe.

Ez utóbbi kikötőből a „Calliope“ nevű olasz vontatógőzöst várják, mely újabb két dereglyét hoz magával a „Lusitania“ rakományának megkönnyítésére.

— **Visszavándorlás.** Az Ausztró-Americana hajóstársaság „Marta Washington“ gőzöse tizenöt napi ut után tegnapelőtt érkezett Triesztbe.

A gőzös New-Yorkban felvett 594 utast, melyek közül 57 Nápolyban szállt partra, 128 pedig Patraszban, Triesztbe 409 utas érkezett. Ezek közül 100-an Ausztria különféle tartományába, a többiek pedig Magyarországra utaztak.

Fiuméba tegnap éjjel 2 órakor különvonaton körülbelül 30-an érkeztek, kik innen folytatták utjukat.

Patrasz érintése után a hajón meghalt Sipos Borbála 22 éves harmadosztályú utasnő. Az elhunyt asszony holttestét, ki régóta volt beteg s otthon Magyarországon akart üdülést találni, a tengerbe bocsájtották.

— **Hirtelen halál.** Malek Ferenc 64 éves brünni nyugalmazott pénzügyi tanácsost, ki Fiumében átutazóban volt s a Hotel Lloydban vett szállást, tegnap este 7 órakor hirtelen rosszul lett fogta el szobájában s mire az előhívott orvos megérkezett, kilehelte a lelkét.

Holttestét a temető halottasházába vitték, hol addig tartják, míg hozzátartozói nem intézkednek temetése iránt.

A nála levő értékeket a rendőrség vette őltalmába.

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT-féle Emulsió az elsatnyulástól megmenti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket.

Aggódó szülők ezrei nézték elragadtatva gyerme-



AZ Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — hárjuk figyelembe venni.

kük egészségének rohamos javulását. Még akkor is, ha a gyermek a tejet visszautasítja, a

SCOTT-féle Emulsiót

szívesen fogadja és könnyen emészt meg.

Nyáron is legjobb eredménnyel adagolható!

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógyszerárban.

Fiume és környékének n. é. közönségét tisztelttel értesitem, hogy

Fiume, Corso 5 szám alatt

fehértű és divatrua üzletet nyitottam. Raktáron tartom a legjobb minőségű férfingeket, alsónadrágokat, harisnyákat, gallérokat, nyakendőket, keztyűket, kézelőket, zsebkendőket, és kitűnő reform-fehértűt; ezenkívül minden fajtájú női fehértűt a legfinomabb kivitelben.

Elfogadok rendeléseket

Menyasszonyi kelengyékre,

és jótállok a szolid kivitelért, valamint a tartósságért. Férfi és női fehértűt mérték után is készítek monogrammmal himzéssel.

Olcsó szabott árak!

A nagybecsű közönség szíves pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

BAKI D.

Fiume, Corso 5 sz.

A földszinti kristályterem

megnyitása alkalmával a n. é. közönségnek a tavaszi idényre a következő cikkeket bátorokunk alkalmi áron ajánlani:

Voile de laine (tisztá gyapju) Mét. 1.—	
Divatszövetek legújabb minták dupla magasság	„ —.76
Kamgarn női ruháknak minden színben	„ 1.35
Pongis valódi japán minták, legújabbak az idei évadból hallatlan olcsó áron	„ 2.—
Satin, tisztá gyapju	„ 1.85
Valódi svájci selymek, óriási választékban	1.55-2.—
Wolin, mosható puha szövet, garantált színek	„ —.45
5000 M. francia batiszt, legújabb minták, garantált színek	„ —.65
Angol vitrage nagy tétel	„ —.30
500 garnitura (2 gyterítő, 1 asztalterítő)	9.—
Asztali terítékek igen nagy választéka (1 terítő 6 szalvétá)	2.50
Legfinomabb à jour harisnyák óriási tétele párja	1.—
Tisztá selyem alsószoknyák, ritka alkalom drbja csak	9.—
5000 kész automobil-fátyol	1.—
10000 csipke különböző magasságban most csak	— .20
Csipke betét ritka alkalom	— .10
Svájci himzés fehértűre csak	— .10
Guipure szövet bluzhoz vagy diszítésre	1.40
Himzett keleti szövet bluzhoz vagy diszítésre	— .80
Fekete taffeta tisztá selyem	1.45

Tisztelettel

WEISS M.
Fiume, Corso 11.

Trieszt, Corso 9. —
Bécs, Gonzagagasse.
Szabott árak koronákban.

Naponta friss divatujdonságok érkezése